
Δελτίο Τύπου

Ημερομηνία: 29/07/2015

Υπεύθυνη: Αλεξάνδρα Φιλιππάκη
Τηλ: 2106874711
Email: alexandra.filippaki@gr.pwc.com

Σελίδες 5

Η Ενίσχυση των Θεσμών βάση για την Ανάπτυξη και την Ευημερία

Η Ελλάδα βρίσκεται σε μια από τις κρίσιμότερες καμπές της ιστορίας της, κυρίως εξαιτίας των εγγενών αδυναμιών των θεσμών της αλλά και της εξασθένησής τους. Οι θεσμοί αποτελούν το βασικό ιστό πάνω στον οποίο λαμβάνονται όλες οι αποφάσεις και αναπτύσσονται οι ενέργειες του κράτους και των πολιτών, και αποτελούν την μόνη εγγύηση μιας ευνομούμενης και δημοκρατικής πολιτείας.

Η ευημερία, η ανάπτυξη αλλά και η ανεξαρτησία μιας χώρας στηρίζεται κατά κύριο λόγο στην ποιότητα των θεσμών της, οι οποίοι δίνουν τα κίνητρα και αντικίνητρα για την συμπεριφορά των πολιτών, των οργανισμών, των κομμάτων και των πολιτικών. Φυσικά οι ισχυροί θεσμοί απαιτούν ισχυρούς κρατικούς μηχανισμούς και πλήρη σεβασμό, για να μπορέσουν να αυξήσουν μακροπρόθεσμα την ευημερία και να περιορίσουν την διαφθορά.

Κράτη με συμπαγείς, σταθερούς και προσαρμοζόμενους θεσμούς τείνουν να αναπτύσσονται ταχύτερα και να διευρύνουν την ευημερία των πολιτών τους. Η “**αποτελεσματικότητα της κυβέρνησης**” στην εκτέλεση του ρόλου της, η “**ρυθμιστική ποιότητα**” στην άρση των αστοχιών των αγορών, η “**πολιτική σταθερότητα**” στο επίπεδο των πολιτικών, και η “**ισχύς του νόμου**”, δηλαδή η απαρέγκλιτη εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου, είναι τα βασικά χαρακτηριστικά των θεσμών που στηρίζουν την λειτουργία μιας δυτικής κοινωνίας.

Σύμφωνα με την μελέτη της PwC, η Ελλάδα υπολείπεται σε ποιότητα θεσμών σε σχέση με το επίπεδο ευημερίας που έχει κατακτήσει. Από την άλλη πλευρά, παρουσιάζει πλεόνασμα διαφθοράς στις βασικές θεσμικές συνιστώσες, όπως η κυβερνητική αποτελεσματικότητα και η ρυθμιστική ποιότητα. Το βασικότερο πρόβλημα όμως, είναι ότι η χώρα βρίσκεται σε τέτοιο σημείο, που η παραπέρα εξασθένηση των θεσμών μπορεί να οδηγήσει σε μεγάλη και μακροπρόθεσμη απώλεια ευημερίας.

Το κόστος της Δημόσιας Διοίκησης εξαρτάται κατά κύριο λόγο από το μέγεθος της οικονομίας, από την ποιότητα των θεσμών και από το επίπεδο της διαφθοράς. Στην Ελλάδα είναι συμβατό με τα επίπεδα ευημερίας που η χώρα είχε επιτύχει πριν από τη κρίση. Στις σημερινές συνθήκες είναι αναλογικά υψηλότερο, καθώς η μείωσή του δεν έχει πλήρως παρακολουθήσει την συμπίεση του ΑΕΠ.

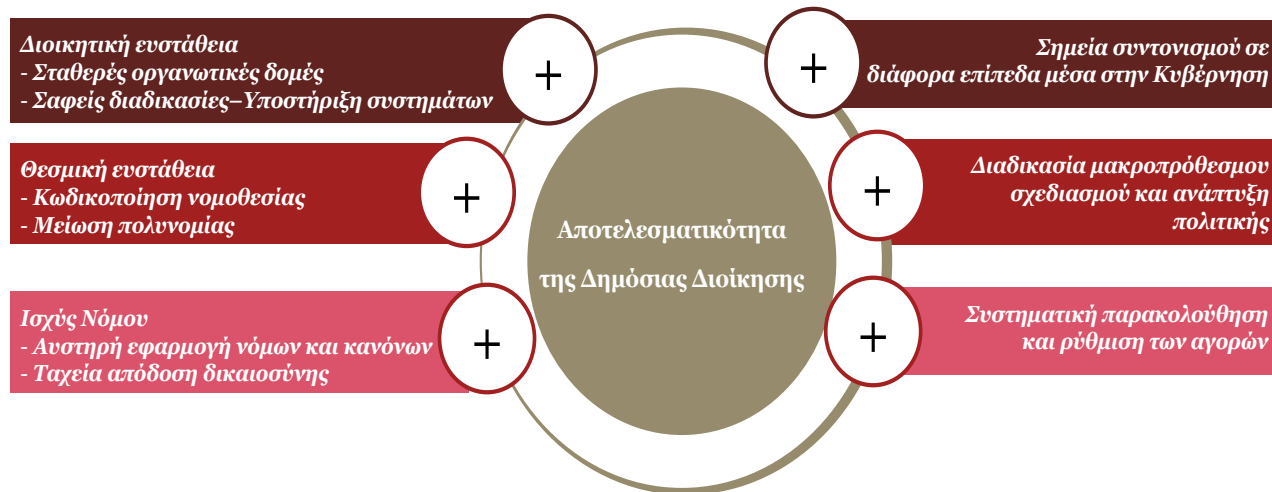
Το Ελληνικό κράτος, το οποίο ενσωματώνει την μεγάλη πλειοψηφία των θεσμών με εξαίρεση αυτών που πηγάζουν από τον χώρο της θρησκείας, είναι μη αποτελεσματικό και μη αποδοτικό. Η παθογένεια του έχει πέντε ισχυρά αρνητικά χαρακτηριστικά:

- **πολυπληθείς και πολύφωνες κυβερνήσεις** χωρίς κεντρικό συντονισμό, συνδεδεμένες μέσα από πληθώρα πελατειακών σχέσεων με τους πολίτες,

- **συνεχή μεταβολή της πολιτικής οργάνωσης** και των αρμοδιοτήτων με θέσπιση νέων δομών, που υπονομεύουν τις υπάρχουσες και μειώνουν την αποτελεσματικότητα δράσης των μηχανισμών
- **επιχειρησιακή πολυδιάσπαση** που έχει οδηγήσει στην πλήρη αδυναμία διαμόρφωσης ουσιαστικών πολιτικών του Κράτους και σε μεγάλες δυσκολίες παρακολούθησης της λειτουργίας των θεσμών
- **πολυνομία**, με πληθώρα ρυθμιστικών κειμένων, χωρίς κωδικοποίηση, η οποία δημιουργεί σε ένα απολύτως δαιδαλώδες θεσμικό οικοδόμημα δίχως εσωτερική ανοχή
- μεγάλη και **συνεχώς διευρυνόμενη ανοχή στην μη τήρηση** και την καταστρατήγηση των θεσμικών υποχρεώσεων των πολιτών και του Κράτους, από το παρκάρισμα και την οργάνωση των λαϊκών αγορών ως την λειτουργία των πανεπιστημίων και την έκδοση αδειών.

Η συστηματική αποθεσμοποίηση στην οποία οδηγούν αυτά τα χαρακτηριστικά επηρεάζει μακροπρόθεσμα την πορεία και την ευημερία της χώρας. Είναι απαραίτητη η επανασύνθεση των βασικών θεσμών πάνω στους οποίους στηρίζεται η Ελληνική κοινωνία και οικονομία και η αυστηρή και συστηματική βάση για τήρηση τους από όλους ανεξαιρέτως για να επανακτηθεί η ανάπτυξη και η αυξανόμενη ευημερία.

Η αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης είναι κεφαλαιώδους σημασίας. Ενισχύει όλους τους θεσμούς, βελτιώνει την λειτουργία τους και στηρίζει την ανάπτυξη της χώρας. Η διοικητική και θεσμική ευστάθεια, ο συνεχής συντονισμός της διοίκησης και η μακροπρόθεσμη αντίληψη καθιστούν την διακυβέρνηση της χώρας πιο αποτελεσματική.

Η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, η ψήφιση μόνον ενός νομοσχεδίου από κάθε υπουργείο μέσα σε ένα χρόνο, η μη μεταβολή ενός νόμου παρά μόνον μετά από τριετία, η ακύρωση ενός νόμου αν δεν εκδοθούν οι εφαρμοστικές πράξεις εντός διμήνου και η μη ένταξη τροπολογιών για θέματα άσχετα με τον συγκεκριμένο νόμο είναι τα απολύτως βασικά στοιχεία σοβαρότητας, ευστάθειας και μακρόπνοης αντίληψης, που αποτελούν προϋποθέσεις αναμόρφωσης. Και συμμέτρως, η αυστηρή εφαρμογή των νόμων και κανόνων σ' όλους τους χώρους της ζωής και η ταχεία απόδοση της δικαιοσύνης συμπληρώνουν τις αναγκαίες συνθήκες.

Η βελτίωση των θεσμών απαιτεί αναδιοργάνωση του κράτους, με παράλληλη μείωση της κυβερνητικής πολυπλοκότητας και της πολυνομίας έτσι ώστε να ενισχύεται η διοικητική και θεσμική ευστάθεια. Η συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε ομοιογενείς ομάδες, ο συντονισμός δράσεων, ο μεσοπρόθεσμος σχεδιασμός, η συστηματική ανάπτυξη πολιτικής, η σταθερότητα του νομικού πλαισίου και η ενίσχυση της ρύθμισης των αγορών πρέπει να είναι τα νέα χαρακτηριστικά του ελληνικού κράτους. Είναι σαφές ότι η ισχυροποίηση των θεσμών θα καταστείλει την διαφθορά, θα διευκολύνει την ανάπτυξη και θα αυξήσει μακροπρόθεσμα την αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης.

Όπως είπε και η καθηγήτρια οικονομικών στο London Business School, Helen Rey:

«Η θεσμική αναβάθμιση και όχι η έξοδος από το ευρώ, θα ξαναβάλει την ελληνική οικονομία στο μονοπάτι της διατηρήσιμης ανάπτυξης»

Προτάσεις της PwC

Αποτελεσματικότητα

Στρατηγική

- A. Σχεδιασμός πολιτικών με μετρήσιμους στρατηγικούς στόχους
- B. Εσωτερικά τμήματα ανάπτυξης πολιτικών σε κάθε υπουργείο
- Γ. Εντοπισμός σημαντικών περιοχών όπου η αναβάθμιση της πολιτικής είναι αναγκαία και παραγωγή πολιτικής κατά προτεραιότητα
- Δ. Αυστηρή διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης
- E. Αναγνώριση μακροοικονομικών επιπτώσεων και αναγκών χρηματοδότησης

Διακυβέρνηση

- ΣΤ. Λειτουργικός προσδιορισμός αρμοδιοτήτων της δημόσιας διοίκησης σε επίπεδο περιοχής πολιτικής, κατά τρόπο ώστε να καλύπτεται όλο το φάσμα των λειτουργιών του δημοσίου τομέα
- Z. Μετατροπή του κράτους σε «διευκολυντή» (enabler) αντί για λειτουργό ή πάροχο υπηρεσιών σε συγκεκριμένους τομείς
- H. Ουσιαστική αποκέντρωση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων
- Θ. Βελτίωση του συντονισμού της Κεντρικής Κυβέρνησης
 - σύσταση Υπουργείου που παρακολουθεί και συντονίζει το κυβερνητικό έργο
 - τοποθέτηση γενικού γραμματέα νομικών υποθέσεων για την γρήγορη αναγνώριση και επίλυση νομικών προβλημάτων
- I. Καθορισμός επιπέδου πολιτικής διοίκησης με βάση το επίπεδο σημαντικότητας της περιοχής και το εύρος εποπτείας

Διαδικασίες

- ΙΑ. Προσδιορισμός φορέα ή οργανωτικής μονάδας με αυστηρές χρονικές προθεσμίες
- ΙΒ. Προσδιορισμός απλών και λειτουργικών διαδικασιών (Flow Charts)

Υποστηρικτικά συστήματα (IT)

- ΙΓ. Υποστήριξη όλων των διαδικασιών με σύγχρονα συστήματα (IT)
- ΙΔ. Πλήρες integration όλων των διαθέσιμων στοιχείων
- ΙΕ. MIS για κάθε περιοχή της διοίκησης

Οργάνωση και ανθρώπινο δυναμικό

- ΙΣΤ. Σταθερή οργανωτική δομή η οποία επανεξετάζεται ανά πενταετία
- ΙΖ. Προσδιορισμός εμπλεκόμενων φορέων και οργανωτικών μονάδων για κάθε διαδικασία και ορθολογική κατανομή αρμοδιοτήτων (σχεδιασμός, εφαρμογή, αξιολόγηση, έλεγχος) με σκοπό:
 - την αντιστοίχιση σαφών μη επικαλυπτόμενων αρμοδιοτήτων σε κάθε μονάδα

- τη μείωση της πολυδιάσπασης των εμπλεκόμενων μονάδων σε μια διαδικασία και δημιουργία οργανωτικών μονάδων με περιεχόμενο πλήρεις εκτελεστικές διαδικασίες
- τη διάκριση ελεγκτικών αρμοδιοτήτων από τις αρμοδιότητες που αποτελούν ελεγκτικό αντικείμενο
- τη διασφάλιση ικανοποιητικού εύρους εποπτείας κάθε οργανωτικής μονάδας

ΙΗ. Διασφάλιση της ποιοτικής και ποσοτικής επάρκειας ανθρώπινου δυναμικού στη δημόσια διοίκηση (outsourcing, συνεχής εκπαίδευση και επιμόρφωση, αξιολόγηση απόδοσης, κυκλικές μεταθέσεις (rotation), αυστηρά κριτήρια, secondment από /προς ιδιωτικό τομέα)

Αξιολόγηση απόδοσης και συνεχής βελτίωση πολιτικών

ΙΘ. Ex ante αξιολόγηση πολιτικών με προσδιορισμό στοχοθεσίας και δεικτών μέτρησης απόδοσης

Κ. Διασφάλιση συνεχούς παρακολούθησης πολιτικών

ΚΑ. Ex post αξιολόγηση πολιτικών

Πλαίσιο χρηματοδότησης

ΚΒ. Εξειδίκευση προγράμματος εφαρμογής της πολιτικής με προϋπολογισμό (program budgeting)

ΚΓ. Πρόβλεψη χρηματοδότησης

ΚΔ. Διασύνδεση οικονομικών εισροών και δαπανών με τους εμπλεκόμενους φορείς (κεντρική διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση)

ΚΕ. Προϋπολογισμός μηδενικής βάσης, ώστε να εξετάζονται όλα τα στοιχεία κόστους κάθε μήνα

Ρυθμιστική Ποιότητα

- Α. Συστηματική παρακολούθηση όλων των αγορών για εντοπισμό αστοχιών και άμεσες παρεμβάσεις για την άρση τους
- Β. Ρυθμιστικές αρχές για όλες τις μονοπωλιακές καταστάσεις
- Γ. Απελευθέρωση επαγγελματών
- Δ. Διαμόρφωση δημόσιας πολιτικής
- Ε. Δημιουργία και διατήρηση αξιόπιστων βάσεων δεδομένων
- ΣΤ. Διασφάλιση της έγκαιρης ενημέρωσης και πληροφόρησης της δημόσιας διοίκησης
- Ζ. Εισαγωγή βασικών κανόνων για την σωστή εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου
- Η. Διαρκής παρακολούθηση και εσωτερική αξιολόγηση των πράξεων της διοίκησης
- Θ. Απλοποίηση συστήματος αδειοδότησης επιχειρήσεων
- Ι. Απλοποίηση και επιτάχυνση έκδοσης ρυθμιστικών αποφάσεων

Ισχύς Νόμου

Συνεχής παρακολούθηση και επιβολή του νόμου

- Α. Αυστηρή αστυνόμευση για την τήρηση όλων των νόμων
- Β. Αυστηρή παρακολούθηση όλων των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων του
- Γ. Διαφάνεια στις προτάσεις της κεντρικής διοίκησης και των περιφερειακών διοικήσεων και ΟΤΑ

Επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης

- Δ. Ενδυνάμωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των δικαστηρίων
- Ε. Ενίσχυση των προδικαστικών ή/και εξωδικαστικών διαδικασιών και της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών
- ΣΤ. Διαχείριση του αποθέματος μη εκδικασμένων αποφάσεων

Γ. Βελτίωση ποιότητας εκτέλεσης των δημόσιων συμβάσεων

- Ζ. Βελτίωση συστήματος δημόσιων προμηθειών και συμβάσεων με έμφαση στα στάδια στρατηγικής και προγραμματισμού των προμηθειών
- Η. Βελτίωση της ρυθμιστικής ποιότητας του πλαισίου που διέπει τις δημόσιες συμβάσεις
- Θ. Απλοποίηση διαδικασιών και μείωση της γραφειοκρατίας στις διαγωνιστικές διαδικασίες
- Ι. Τήρηση αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων διαγωνιστικής διαδικασίας ή ακύρωση διαγωνισμού
- ΙΑ. Δημιουργία διοικητικού συστήματος επίλυσης διαφορών (ενστάσεων) εκτός του φορέα της διαδικασίας προμηθειών

Προστασία δικαιωμάτων ιδιοκτησίας

- ΙΒ. Μεταρρύθμιση συστήματος χωρικού σχεδιασμού
- ΙΓ. Σύνδεση χωρικού σχεδιασμού με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό
- ΙΔ. Ολοκλήρωση κτηματολογίου και ενσωμάτωση των ενεργών τίτλων σε αυτό
- ΙΕ. Εξειδίκευση του δικαστικού σώματος σε θέματα προστασίας της βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας
- ΙΣΤ. Πληροφόρηση/ευαισθητοποίηση επιχειρήσεων για το ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφορικά με τα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας

Διοικητική Σταθερότητα

- Α. Σταθερή διάρκεια διακυβέρνησης
- Β. Διασφάλιση συνέχειας της διοίκησης
- Γ. Ενίσχυση της οικονομικής σταθερότητας μέσα από την αποτελεσματικότερη δημοσιονομική και οικονομική πολιτική
- Δ. Σταθερό φορολογικό σύστημα και ενίσχυση αξιοπιστίας μηχανισμών είσπραξης εσόδων
- Ε. Πολιτική κατά της βίας και των δημόσιων εκφράσεων αυτής

Σημειώσεις

1. Οι εταιρείες μέλη του δικτύου της PwC βοηθούν επιχειρήσεις και ιδιώτες να δημιουργήσουν έργο που έχει την αξία που αναζητούν. Είμαστε ένα δίκτυο εταιρειών σε 157 χώρες με περισσότερα από 195.000 στελέχη, που δεσμεύονται να παραδίδουν ποιοτικό έργο στις ελεγκτικές, φορολογικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες που αναλαμβάνουν. Πείτε μας τι έχει αξία για σας και μάθετε ακόμα περισσότερα στην ιστοσελίδα μας www.pwc.com.

Η επωνυμία 'PwC' αναφέρεται στο δίκτυο των εταιρειών μελών και/ή σε μία ή περισσότερες από τις εταιρείες μέλη, κάθε μία από τις οποίες αποτελεί μια ξεχωριστή νομική οντότητα. Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.pwc.com/structure.

©2015 PwC. Με επιφύλαξη όλων των νομίμων δικαιωμάτων.